

รายงานการประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่เกิดจากการจัดซื้อจัดจ้างและ
การใช้ทรัพย์สินราชการ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔
องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

๑. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ด้วยองค์การเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International - TI) เผยแพร่ดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชันในภาครัฐทั่วโลก (Corruption Perception Index - CPI) ประจำปี ๒๕๖๓ ผลปรากฏว่าประเทศไทยได้ ๓๖ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน ทำให้อันดับปรับตัวลดลงเป็นลำดับที่ ๑๐๔ จากอันดับ ๑๐๑ เมื่อปีที่แล้ว ซึ่งให้เห็นว่าการทุจริตในประเทศไทยมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ ภาพลักษณ์และดัชนีความเชื่อมั่นต่อต่างชาติที่มีต่อประเทศไทย

รัฐบาลจึงกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ได้กำหนดยุทธศาสตร์สำคัญในด้านการป้องกันการทุจริต โดยมีเป้าหมายให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะการสร้างวัฒนธรรมแยกแยะประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมของบุคลากรภาครัฐ รวมทั้งสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัวและละอาย ต่อการทุจริต ประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ ซึ่งยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาระบบป้องกัน การทุจริตเชิงรุก เป็นการมุ่งเน้นการพัฒนา กลไกและกระบวนการด้านการป้องกันการทุจริตของประเทศไทยให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อลดโอกาสการทุจริตหรือทำให้การทุจริตเกิดยากขึ้นหรือไม่เกิดขึ้น

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งมีหน้าที่ส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต จึงกำหนดให้ส่วนราชการทุกภาคส่วนเข้ารับการประเมินระดับคุณธรรมและความ โปร่งใส ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment : ITA) โดยกำหนด คะแนนตัวชี้วัดไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๕ คะแนน เพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นว่าเป็น หน่วยงานที่ปฏิบัติราชการอย่างซื่อสัตย์สุจริต จากยุทธศาสตร์และแผนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดังกล่าวนี้นี้ เป้าประสงค์ สำคัญเพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม ปลอดจากการทุจริต และคำนึงถึงบทบาท ของทุกภาคส่วนให้เข้ามา มีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือในการป้องกัน ฝึกระวัง ต่อต้าน และปราบปรามการทุจริต ทุกรูปแบบอย่างเข้มแข็งเพื่อให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีมาตรฐานความโปร่งใส เทียบเท่าสากล

องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จึงได้จัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานขึ้นเพื่อกำหนดเป็นมาตรการสำคัญในการป้องกันการทุจริตและการบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ ใช้เป็นกลไกในการดำเนินงาน การกำกับติดตามและการประเมินผลด้านการป้องกัน การทุจริตในประเด็น ๑) การจัดซื้อจัดจ้าง และ ๒) ผลประโยชน์ทับซ้อนระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม เป็นการดำเนินงานที่เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่จะช่วยสนับสนุนต่อการยกระดับค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทยให้สูงขึ้น

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยง

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถจะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมิน ความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือ ในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือ หากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีให้นำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

การบริหารจัดการความเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือ แรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาสซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือการหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตาม ทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

๒. หลักการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดจากการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้ทรัพย์สินราชการฯ

๒.๑ การวิเคราะห์ความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์หาโอกาสความเป็นไปได้ที่ระบบการบริหาร ปัจจัย และการควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นมูลเหตุของปัญหาและความผิดพลาดที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานของบุคคลในองค์กรซึ่งเราสามารถแบ่งความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจได้ ๒ ประเภท คือ ความเสี่ยงทั่วไปของการดำเนินธุรกิจกับความเสี่ยงเฉพาะของการดำเนินธุรกิจ

๒.๑.๑ ความเสี่ยงทั่วไปของทุกองค์กร ความเสี่ยงทั่วไปของการดำเนินการขององค์กร คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานทั่วไป แบ่งออกเป็น ๔ ประเภทดังนี้

ประเภทที่ ๑ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและแผนกลยุทธ์ขององค์กร รวมไปถึง การตัดสินใจด้านการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อทิศทางการดำเนินงานในทางที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ส่งผลให้การดำเนินงานไม่สามารถบรรลุเป้าหมายตาม

แผนยุทธศาสตร์ได้ เช่น ความเสี่ยงจากการดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์ขององค์กร ความเสี่ยงด้านการตอบสนองความต้องการของผู้บริการ

ประเภทที่ ๒ ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operation Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในกระบวนการทำงานตามแผนยุทธศาสตร์และส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน ตัวอย่างเช่น การขาดความร่วมมือจากฝ่ายงานที่เกี่ยวข้อง การวางขั้นตอนการดำเนินงานที่ไม่เหมาะสม การขาดระบบบริหารติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ การขาดบุคลากรเฉพาะทางเฉพาะสาขาและมีทักษะที่เหมาะสม การขาดเครื่องมือ อุปกรณ์ที่จำเป็นและประสิทธิภาพที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานให้ลุล่วง การขาดข้อมูลสนับสนุนบริหารเชิงจัดการ ความผิดพลาดจากการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร อุบัติเหตุ ความไม่สะดวกและความไม่ปลอดภัย ในการดำเนินงานการปฏิบัติงานผิดพลาด ล่าช้า การขาดบรรษัทภิบาลในการดำเนินงาน การดำเนินงานที่ไม่โปร่งใส การทุจริตของพนักงานในองค์กร เป็นต้น

ประเภทที่ ๓ ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) คือ ความเสี่ยงจากการบริหารเงินงบประมาณเงินสดในมือ ที่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ เช่น ใช้เงินผิดวัตถุประสงค์ ผิดประเภท หรือ มูลค่าสูงเกินจริง ทำให้โครงการดังกล่าวไม่สามารถดำเนินการต่อเนื่องหรือไม่สำเร็จลุล่วงภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด ตัวอย่างเช่น แผนการลงทุน แผนงบประมาณจากหน่วยงานต่าง ๆ ไม่มีความชัดเจน ไม่มีความละเอียดพอที่จะนำไปใช้ในการพยากรณ์ด้านการเงินได้ การตั้งวงเงินงบประมาณไว้ต่ำกว่าที่ควรเป็น การเพิ่มขึ้นของราคาเครื่องมือวัสดุ การจัดสรรงบประมาณ เครื่องมือ ทรัพยากรที่จำเป็นอย่างไม่เหมาะสม การไม่มีแหล่งรายได้ใหม่ เป็นต้น

ประเภทที่ ๔ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย (Compliance Risk) คือ ความเสี่ยงจากการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ตัวอย่างเช่น การที่คู่สัญญา ไม่ดำเนินการให้เสร็จครบถ้วนตาม กำหนดสัญญา กระบวนการดำเนินงานไม่เป็นไปตามข้อบังคับ ข้อตกลง บุคลากร คู่สัญญา หรือผู้กำกับดูแลไม่ ยอมรับต่อกฎระเบียบที่เปลี่ยนแปลงใหม่ ความสับสนในการปฏิบัติตามระเบียบที่จะบังคับใช้ เนื่องจากมี แนวนโยบายหรือเพิ่มเติมหลายฉบับที่อ้างถึงและบังคับใช้ในกรณีหนึ่ง ๆ การตีความระเบียบและมาตรฐานที่ แตกต่างหรือมีความเห็นคลาดเคลื่อน เป็นต้น

๒.๑.๒ ความเสี่ยงเฉพาะแต่ละองค์กร

ความเสี่ยงที่จำแนกเฉพาะแต่ละองค์กร ที่มีความสอดคล้องของลักษณะการดำเนินกิจกรรมแต่ละประเภท ตัวอย่างเช่น หน่วยงานของรัฐ เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ใช้อำนาจทางปกครองจึงทำให้หน่วยงานของรัฐมีความจำเป็นต้องมีการใช้บังคับใช้กฎหมายอย่างตรงไปตรงมา จึงทำให้เกิดความเสี่ยงว่าการบังคับใช้กฎหมายนั้น เป็นบังคับโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ หากการบังคับใช้กฎหมายไม่ชอบด้วยกฎหมายย่อมทำให้ความเสียหายกระจายเป็นวงกว้างมากกว่าหน่วยงานของเอกชน กล่าวคือ นอกจากหน่วยงานภายในรัฐจะได้รับความเสียหายแล้ว ยังทำให้ความเสียหายเกิดขึ้นกับประชาชนภายนอกด้วย ดังนั้นความเสี่ยงที่เกิดจากการใช้ดุลพินิจอันเป็นเหตุให้เกิดความไม่โปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ ด้วยเหตุอันเนื่องมาจากผลประโยชน์ทับซ้อนระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมจนนำไปสู่การทุจริตคอร์รัปชัน

๒.๒ กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยง

การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดจากการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้ทรัพย์สินราชการฯเป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสี่ยงต่าง ๆ เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง และดำเนินการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยงโดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านการใช้ดุลพินิจ การจัดซื้อจัดจ้าง และผลประโยชน์ทับซ้อนระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ได้แก่ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของ ผลกระทบ (Impact) และระดับความเสี่ยง ทั้งนี้กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนา ที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลข หรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ (คะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า ๖๐)
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง (คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๖๑ - ๗๐)
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง (คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๗๑ - ๘๐)
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง (คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๘๑ - ๙๐)
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก (คะแนนเฉลี่ยมากกว่า ๙๐)

อ้างอิงคะแนนจากการสำรวจในคะแนนเฉลี่ยของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยอ้างอิงจากเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินการรับรู้ของผู้มีส่วนได้เสียภายใน (Internal Integrity and Transparency Assessment : IIT) ในหัวข้อ 1๐, 1๑, 1๔ และ 1๒

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	ถูกลงโทษวินัยร้ายแรง
๔	สูง	ถูกลงโทษวินัยไม่ร้ายแรง
๓	ปานกลาง	สร้างบรรยากาศในการทำงานที่ไม่เหมาะสม
๒	น้อย	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
๑	น้อยมาก	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบางครั้ง

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์} \\ (\text{Likelihood} \times \text{Impact})$$

ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

ระดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๗	ความเสี่ยงระดับสูงสุด	๒๒ - ๒๕
๖	ความเสี่ยงระดับสูงมาก	๑๘ - ๒๑
๕	ความเสี่ยงระดับสูง	๑๔ - ๑๗
๔	ความเสี่ยงระดับปานกลาง	๑๐ - ๑๓
๓	ความเสี่ยงระดับต่ำ	๖ - ๙
๒	ความเสี่ยงระดับต่ำมาก	๒ - ๕
๑	ไม่มีความเสี่ยงระดับสูงมาก	๐ - ๑

๓. วิเคราะห์ความเสี่ยงในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดจากการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้ทรัพย์สินราชการฯ

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดจากการ จัดซื้อจัดจ้างและการใช้ทรัพย์สินราชการฯขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ได้นำเอาความเสี่ยงด้านต่าง ๆ มาดำเนินการวิเคราะห์ตามระดับความเสี่ยง โดยวิเคราะห์ เพื่อให้ทราบปัจจัยเสี่ยงประกอบด้วยความเสี่ยงดังต่อไปนี้

๑. ความเสี่ยงด้านการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบ เพื่อความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง
๒. ความเสี่ยงด้านการจัดซื้อจัดจ้างโดยเว้นระเบียบ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง
๓. ความเสี่ยงด้านการเบิกจ่ายเงินที่เป็นเท็จไม่เป็นไปตามตามระเบียบ
๔. ความเสี่ยงด้านการนำทรัพย์สินของทางราชการไปเป็นของส่วนตัว หรือนำไปให้กลุ่มหรือพวกพ้อง
๕. ความเสี่ยงด้านการขอยืมทรัพย์สินทางราชการไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบ

ซึ่งอาจพิจารณาของโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงโดยอ้างอิงจากเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ เสียภายใน(Internal Integrity and Transparency Assessment : IIT) ในหัวข้อ 1๐๐, 1๑๑,1๑๙ และ 1๒๑ ได้ดังนี้

ลำดับ	ความเสี่ยงในการทุจริต	ระดับโอกาส
๑	การจัดซื้อจัดจ้างโดยเว้นระเบียบ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใด รายหนึ่ง	๒ (1๑๑.๒ คะแนน ๘๔.๑๘)
๒	การเบิกจ่ายเงินที่เป็นเท็จไม่เป็นไปตาม ตามระเบียบ	๒ (1๑๐ คะแนน ๘๙.๓๘)
๓	การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไป ตามระเบียบเพื่อความโปร่งใสและลดความเสี่ยงต่อการทุจริต	๒ (1๑๑.๑ คะแนน ๘๘.๙๘)
๔	การขอยืมทรัพย์สินทางราชการไปใช้ใน การปฏิบัติงาน โดยปฏิบัติไม่เป็นไปตาม ระเบียบ	๒ (1๒๑ คะแนน ๘๕.๐๕)
๕	การนำทรัพย์สินของทางราชการไปเป็น ของส่วนตัว หรือนำไปให้กลุ่มหรือพวกพ้อง	๑ (1๑๙ คะแนน ๙๓.๘๘)

เมื่อพิจารณาโอกาสในการเกิดเหตุการณ์และความรุนแรงของผลกระทบของแต่ละความเสี่ยงแล้ว จึงนำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่เกิดความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่ยง หรือภารกิจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ก่อให้เกิดความเสี่ยงในระดับใดในตารางความเสี่ยง ซึ่งจะทำให้ทราบว่าคุณเสี่ยงใดมีความเสี่ยงสูงสุดที่จะต้องบริหารจัดการก่อน

ลำดับ	ความเสี่ยงในการทุจริต	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	ลำดับความเสี่ยง
๑	การจัดซื้อจัดจ้างโดยเว้นระเบียบ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใด รายหนึ่ง	๒	๕	๑๐	ความเสี่ยงระดับปานกลาง
๒	การเบิกจ่ายเงินที่เป็นเท็จไม่เป็นไปตาม ระเบียบ	๒	๕	๑๐	ความเสี่ยงระดับปานกลาง
๓	การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไป ตามระเบียบ เพื่อความโปร่งใสและลดความเสี่ยงต่อการทุจริต	๒	๔	๘	ความเสี่ยงระดับต่ำ
๔	การขอยืมทรัพย์สินทางราชการไปใช้ใน การปฏิบัติงาน โดยปฏิบัติไม่เป็นไปตาม ระเบียบ	๒	๔	๘	ความเสี่ยงระดับต่ำ
๕	การนำทรัพย์สินของทางราชการไปเป็น ของส่วนตัว หรือนำไปให้กลุ่มหรือพวกพ้อง	๑	๕	๕	ความเสี่ยงระดับต่ำมาก

๔. ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญ

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง	จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง
๑. การจัดซื้อจัดจ้างโดยเว้นระเบียบ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง	ลำดับ ๑ (ปานกลาง = ๑๐ คะแนน)
๒. การเบิกจ่ายเงินที่เป็นเท็จไม่เป็นไปตามตามระเบียบ	ลำดับ ๒ (ปานกลาง = ๑๐ คะแนน)
๓. การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบ เพื่อความโปร่งใสและลดความเสี่ยงต่อการทุจริต	ลำดับ ๓ (ต่ำ = ๘ คะแนน)
๔. การขอยืมทรัพย์สินทางราชการไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบ	ลำดับ ๔ (ต่ำ = ๘ คะแนน)
๕. การนำทรัพย์สินของทางราชการไปเป็นของส่วนตัว หรือนำไปให้กลุ่มหรือพวกพ้อง	ลำดับ ๕ (ต่ำมาก = ๕ คะแนน)

จากตารางวิเคราะห์ความเสี่ยงสามารถจำแนกระดับความเสี่ยงออกเป็น ๓ ระดับ คือ ระดับปานกลาง ระดับต่ำ กับต่ำมาก โดยสามารถสรุปข้อมูลวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่ อาจเกิดจากการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้ทรัพย์สินราชการฯ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ประจำปี ๒๕๖๔ ได้ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	มาตรการที่กำหนด	ความเสี่ยงในการทุจริต
ระดับปานกลาง (๑๐ คะแนน)	จำเป็นต้องมีมาตรการลดโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง เพื่อลดระดับความเสี่ยง	๑. การจัดซื้อจัดจ้างโดยเว้นระเบียบ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง
		๒. การเบิกจ่ายเงินที่เป็นเท็จไม่เป็นไปตามตามระเบียบฯ
ระดับต่ำ (๘ คะแนน)	ยอมรับความเสี่ยงแต่ควรมีมาตรการเพื่อลดระดับความเสี่ยง	๑. การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบ เพื่อความโปร่งใสและลดความเสี่ยงต่อการทุจริต
		๒. การขอยืมทรัพย์สินทางราชการไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบ

ระดับต่ำมาก (๕ คะแนน)	ยอมรับความเสี่ยงและมีมาตรการควบคุม เพื่อรักษาระดับความเสี่ยง	๕. การนำทรัพย์สินของทางราชการไปเป็นของส่วนตัว หรือนำไปให้กลุ่มหรือพวกพ้อง
--------------------------	--	---

จากตารางสามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ พบว่า มีความเสี่ยงในการทุจริตในระดับปานกลางใน ๒ ประเด็นคือ การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีแบบ เพื่อเอื้อประโยชน์ ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง และการเบิกจ่ายเงินที่เป็นเท็จไม่เป็นไปตามตามระเบียบฯ เนื่องจากในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ในหัวข้อ ๑๐ และ ๑๑ มีคะแนนการประเมินที่ลดลง กล่าวคือ ในหัวข้อ ๑๐ มีค่าเฉลี่ยคะแนน ๘๙.๓๘ และ ๑๑ มีค่าเฉลี่ยคะแนน ๘๖.๕๘ ทำให้ เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ มาอยู่ในระดับ น้อย (มีโอกาสดำเนินการน้อยครั้ง) มีการปรับระดับขึ้นมาจากเดิมการประเมินฯ ITA ของปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ในหัวข้อ ๑๐ มีค่าเฉลี่ยคะแนน ๙๑.๘๖ และ ๑๑ มีค่าเฉลี่ยคะแนน ๙๑.๕๑ เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ อยู่ในระดับ น้อยมาก (มีโอกาสดำเนินการน้อยครั้ง) แต่เนื่องจากเกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน อยู่ในระดับสูงมาก จึงส่งผลให้ระดับความเสี่ยงอยู่ในระดับ สูง จึงส่งผลให้ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) เพิ่มขึ้นจากระดับต่ำมาก ขึ้นมาเป็นระดับปานกลาง

ในส่วนระดับความเสี่ยงในระดับต่ำ พบว่า มีความเสี่ยงใน ๒ ประเด็น คือการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบ เพื่อความโปร่งใสและลดความเสี่ยงต่อการทุจริต และการขอยืมทรัพย์สินทางราชการไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบ และระดับต่ำมาก มีความเสี่ยงในประเด็น การนำทรัพย์สินของทางราชการไปเป็นของส่วนตัว หรือนำไปให้กลุ่มหรือพวกพ้อง พบว่า ประเด็นทั้ง ๓ ระดับความเสี่ยงไม่มีการเปลี่ยนแปลง แต่อย่างไรก็ตาม ประเด็นที่ประเมินความเสี่ยงประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ มี ๒ ประเด็นที่ระดับความเสี่ยงเพิ่มขึ้น ฉะนั้นแม้ว่าในประเด็นดังกล่าวจะมีระดับความเสี่ยงอยู่ในระดับต่ำและต่ำมาก แต่มีโอกาสที่สามารถเพิ่มระดับความเสี่ยงสูงได้ หากไม่มีมาตรการลดโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง อย่างเร่งด่วน สำหรับความเสี่ยงระดับต่ำ อยู่ในระดับการเฝ้าระวังเพื่อรักษาระดับของโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง นอกจากความรุนแรงของความเสี่ยงในการทุจริตดังกล่าว ต่างเป็นความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในระดับมี ผลกระทบสูงมาก

๕. แผนบริหารจัดการความเสี่ยง

ความเสี่ยงในการทุจริต	โอกาสและผลกระทบ			มาตรการจัดการความเสี่ยง
	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	
๓. การจัดซื้อจัดจ้างโดย เว้น ระเบียบเพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการ รายใดรายหนึ่ง	๒	๕	๑๐	<p>๑. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการและบุคลากร ปฏิบัติตามคู่มือการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน</p> <p>๒. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติตาม ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัด จ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ ตามระเบียบฉบับ ล่าสุด อย่างเคร่งครัด</p> <p>๓. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมใน การป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบให้ ครอบคลุมและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น และสร้างจิตสำนึก ให้ข้าราชการและบุคลากรรังเกียจการ ทุจริต ทุกรูปแบบ</p>
๔. การเบิกจ่ายเงินที่เป็น เท็จไม่เป็นไปตามตาม ระเบียบ	๒	๕	๑๐	<p>๑. จัดทำ ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ด้านกฎหมาย รับผิดชอบตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินและ ทรัพย์สิน ราชการให้เป็นไปตามระเบียบ</p> <p>๒. ควบคุมกำกับติดตามดูแล กระบวนการเบิก จ่ายเงินให้เป็นไปตามกฎหมาย หนังสือสั่งการและ ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ได้รับการอบรมกฎหมายที่เป็น ฉบับปัจจุบันที่สุด</p>

ความเสี่ยงในการทุจริต	โอกาสและผลกระทบ			มาตรการจัดการความเสี่ยง
	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	
๓. การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไป ตามระเบียบ เพื่อความ โปร่งใส และลดความเสี่ยง ต่อการทุจริต	๒	๔	๘	๑. ควบคุมกำกับติดตามดูแล กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามกฎหมาย หนังสือสั่งการที่เป็นฉบับปัจจุบันที่สุด ๒. ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงกฎหมาย ระเบียบที่บังคับใช้ในปัจจุบัน
๔. การขอยืมทรัพย์สินทางราชการไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยปฏิบัติไม่ เป็นไปตามระเบียบ	๒	๔	๘	๑. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการและบุคลากร ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนของ การยืมใช้ทรัพย์สินของทางราชการอย่าง ครบครัด ๒. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการและบุคลากร ปฏิบัติตามคู่มือการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน
๕. การนำทรัพย์สินของทางราชการไปเป็นของส่วนตัว หรือนำไปให้กลุ่มหรือพวกพ้อง	๑	๕	๕	๑. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบให้ ครอบคลุมและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น เพื่อร่วมสร้าง แนวทางและมาตรการในการดำเนินการสร้าง จิตสำนึกให้ข้าราชการและบุคลากรรังเกียจการ ทุจริตทุกรูปแบบ ๒. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการและบุคลากร ปฏิบัติตามคู่มือการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกัน ผลประโยชน์ทับซ้อน ๓. เผยแพร่ให้ความรู้แก่ข้าราชการและบุคลากร เกี่ยวกับการกระทำและพฤติกรรมที่เป็นความผิดทางวินัยของข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง รวมถึงบุคลากรทางการศึกษา

๖. สรุปผลและแนวทางการป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่เกิดจากการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้ทรัพย์สินราชการ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี แบ่งพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การทุจริตประพหุติมิชอบ ได้ดังนี้

๑. พฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การทุจริตประพหุติมิชอบจากกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ได้แก่ ความเสี่ยงด้านการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบเพื่อความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง และ ความเสี่ยงด้านการจัดซื้อจัดจ้างโดยเว้นระเบียบ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง
๒. พฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การทุจริตประพหุติมิชอบ จากกระบวนการยืมใช้ทรัพย์สินราชการ ได้แก่ ความเสี่ยงด้านการเบิกจ่ายเงินที่เป็นเท็จไม่เป็นไปตามตามระเบียบ ความเสี่ยงด้านการนำทรัพย์สินของทางราชการไปเป็นของส่วนตัวหรือนำไปให้กลุ่มหรือพวกพ้อง และความเสี่ยงด้านการขอยืมทรัพย์สินทางราชการไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบ

จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงของพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การทุจริตประพหุติมิชอบ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี มีระดับความเสี่ยงที่ได้รับอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากโอกาสความเสี่ยงที่บุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีจะมีพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การทุจริตประพหุติมิชอบ อยู่ในเกณฑ์ น้อยและน้อยมาก ตามที่ปรากฏจากการสำรวจในคะแนนเฉลี่ยของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยอ้างอิงจากเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน การรับรู้ของผู้มีส่วนได้เสียภายใน (Internal Integrity and Transparency Assessment : IIT) ในหัวข้อ 1๐๐, 1๐๑, 1๐๙ และ 1๒๑ แต่อย่างไรก็ตามพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การทุจริตประพหุติมิชอบ เป็นพฤติกรรมที่ส่งกระทบต่อ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในระดับสูงและสูงมาก ฉะนั้นแม้ว่าการวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงของพฤติกรรม ที่อาจนำไปสู่การทุจริตประพหุติมิชอบจะอยู่ในระดับปานกลาง แต่ยังคงต้องมีการเฝ้าระวังและมีมาตรการ เพื่อส่งเสริมให้ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง รวมถึงบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ตระหนักและมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพหุติมิชอบให้ครอบคลุมและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น เพื่อร่วมสร้างแนวทางและมาตรการในการดำเนินการสร้างจิตสำนึก พฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การทุจริตทุกรูปแบบ

แนวทางการป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่เกิดจากการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้ทรัพย์สินราชการ

๑. ควบคุม กำกับดูแล หรือปรับปรุงขั้นตอนให้ข้าราชการ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้านการจัดซื้อจัดจ้างให้ปฏิบัติตามระเบียบ หลักเกณฑ์และแนวทางที่ถูกต้องอย่างเคร่งครัด

- ๑.๑ ให้มีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ให้จัดทำรายงานสรุป จัดซื้อจัดจ้างรายเดือนและเสนอให้หัวหน้าส่วนราชการรับทราบทุกครั้ง

- ๑.๒ ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง รับผิดชอบต่อความไม่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้เสนองานในการจัดซื้อจัดจ้าง

- ๑.๓ สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุและการจัดซื้อจัดจ้าง ได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการบริหารพัสดุและการจัดซื้อจัดจ้าง

๒. ควบคุม กำกับดูแล หรือปรับปรุงขั้นตอนให้ข้าราชการ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีปฏิบัติตามมาตรการเพื่อป้องกันการทุจริตอย่างเคร่งครัด ปรับปรุงแนวทางขั้นตอนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นรูปธรรม โดยกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต ดังนี้

๒.๑ ให้ข้าราชการ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ตามมาตรการให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม มาตรการส่งเสริมความโปร่งใสการจัดซื้อจัดจ้าง มาตรการจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริต มาตรการป้องกันการรับสินบน และมาตรการตรวจสอบการใช้ดุลพินิจ

๒.๒ กำกับดูแลให้ข้าราชการ และบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ปฏิบัติตาม คู่มือการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

๓. ควบคุม กำกับดูแลให้ข้าราชการบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ปฏิบัติตามนโยบาย เกี่ยวกับความโปร่งใสการเสริมสร้าง คุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

๔. เผยแพร่ให้ความรู้แก่ข้าราชการและบุคลากรเกี่ยวกับการกระทำและพฤติกรรมที่เป็นความผิดทาง วินัยของข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง รวมถึงบุคลากรทางการศึกษา

๕. เพิ่มมาตรการการรับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์การกระทำผิดทางวินัย ทางปกครอง หรือกฎหมายอื่นใด อันอาจนำไปสู่การป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบให้ครอบคลุมและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น